

# ตำบลสิยว

อำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ จังหวัดศรีสะเกษ

รักษาถิ่น หากินพึ่งพาตนเอง  
ลดการพึ่งพาจากภายนอก





# สารบัญ

- ๐๗ สภาพแวดล้อม
- ๐๘ ความเป็นมา
- ๒๐ ก้าวเดินด้วยความปลอดภัย
- ๒๒ กลไกการขับเคลื่อน
- ๒๔ รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่
- ๓๖ แผนที่ความรู้
- ๓๘ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้
- ๔๒ ภาคผนวก



## นิยามความปลอดภัยของตำบลเสียว

“อยู่อย่างมีความสุขตามฐานะของตนเอง ไม่สร้างหนี้สิน

ประจักษ์ดอดดม เกิดรัง อยู่รัง ทั่วรัง

สามารถจัดการชีวิตของตนเองได้

เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน

จนสามารถช่วงเหลือตนเองและสังคม

ให้เกิดความยั่งยืน”



# โมเดลเขียว : สู่ความเป็นตำบลวิถีพอเพียง



## กระบวนการ

การเตรียมความพร้อมและจัดทำแผน  
เก็บ/วิเคราะห์ข้อมูลชุมชน กำหนดนิยามความพอเพียง

การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ  
โครงการฯ  
อบรม ศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้

การขับเคลื่อนกิจกรรมภายใต้แผน  
ตำบลวิถีพอเพียง

การติดตามและสรุปบทเรียนต่อเนื่อง

- ประชุมประจำเดือน
- เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในและนอกตำบล
- สรุปบทเรียนเพื่อยกร่างแผนประจำปี

การจัดการความรู้

- พัฒนานักจัดการความรู้และวิทยากรชุมชน
- จัดทำชุดความรู้
- พัฒนาสื่อการเรียนรู้

ผลลัพธ์เด่น  
ที่เกิดขึ้น





# สภาพ แวดล้อม

ทองกวาวเครือ  
ยอดสมุนไพร  
แห่งโนนใหญ่

ตำบลเสียวเป็นอีกชุมชนหนึ่งในดินแดนอีสานที่มีประวัติศาสตร์ในการตั้งถิ่นฐานยาวนานมาตั้งแต่สมัยพระวอพระตา อพยพข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งหลักปักฐานบริเวณบ้านเสียนานกว่า ๑๐๐ ปี ชาวบ้านมีความเป็นอยู่เรียบง่าย ทั้งยังคงวิถีความเป็นเครือญาติและสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม อย่างเช่นงานบุญข้าวจี และรำอ้อ มาจนถึงปัจจุบัน จนกลายเป็นทุนทางวัฒนธรรมที่สืบเนื่องให้คนในตำบลเสียวได้มีส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติควบคู่กับงานพัฒนาของพื้นที่กระทั่งทุกวันนี้

ตำบลเสียวเป็นหนึ่งใน ๕ ตำบลของอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอโพธิ์ศรีสุวรรณประมาณ ๕.๕ กิโลเมตร แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๗ หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ ๔,๕๐๐ คน

ลักษณะทางภูมิศาสตร์เป็นที่ราบสูง มีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะป่าชุมชนโนนใหญ่ มีเนื้อที่กว่า ๓,๐๔๐ ไร่ ที่ได้รับการดูแลรักษาโดยชุมชน และป่าปู่ตา ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งพระภูมิเจ้าที่รักษาหมู่บ้านที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือ ทั้งยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ หนองวะพุง และหนองเสียวเก่า ส่วนน้ำอุปโภคบริโภคในครัวเรือนเป็นน้ำประปาหมู่บ้านและน้ำบาดาล ประกอบกับมีดินที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก ชาวบ้านส่วนใหญ่จึงมีอาชีพเกษตรกรรม และทำนา ทำไร่ เช่น ยางพารา มันสำปะหลัง นอกจากนั้นยังมีบางส่วนไปทำงานรับจ้างในตัวเมืองศรีสะเกษ กรุงเทพฯ และตามเขตอุตสาหกรรมอื่นๆ 🔥



# ความเป็นมา

ตำบลเสียวมีประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานมายาวนาน เริ่มต้นจากการอพยพมาจาก ส.ป.ป. ลาว เข้ามายังประเทศไทย พัฒนาจนกลายเป็นตำบลเสียวในปัจจุบัน ตำบลเสียวผ่านกระบวนการเรียนรู้ และการต่อสู้ของกลุ่มคนที่มีความเป็นพี่เป็นน้องกัน จนสามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงในตำบล สรุปลเป็น ยุคสมัย ได้ดังนี้

วัดบ้านเสียว  
ต.เสียว อ. โพธิ์ศรีสุวรรณ จ. ศรีสะเกษ  
สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ





## ก่อนปี พ.ศ. ๒๔๗๖

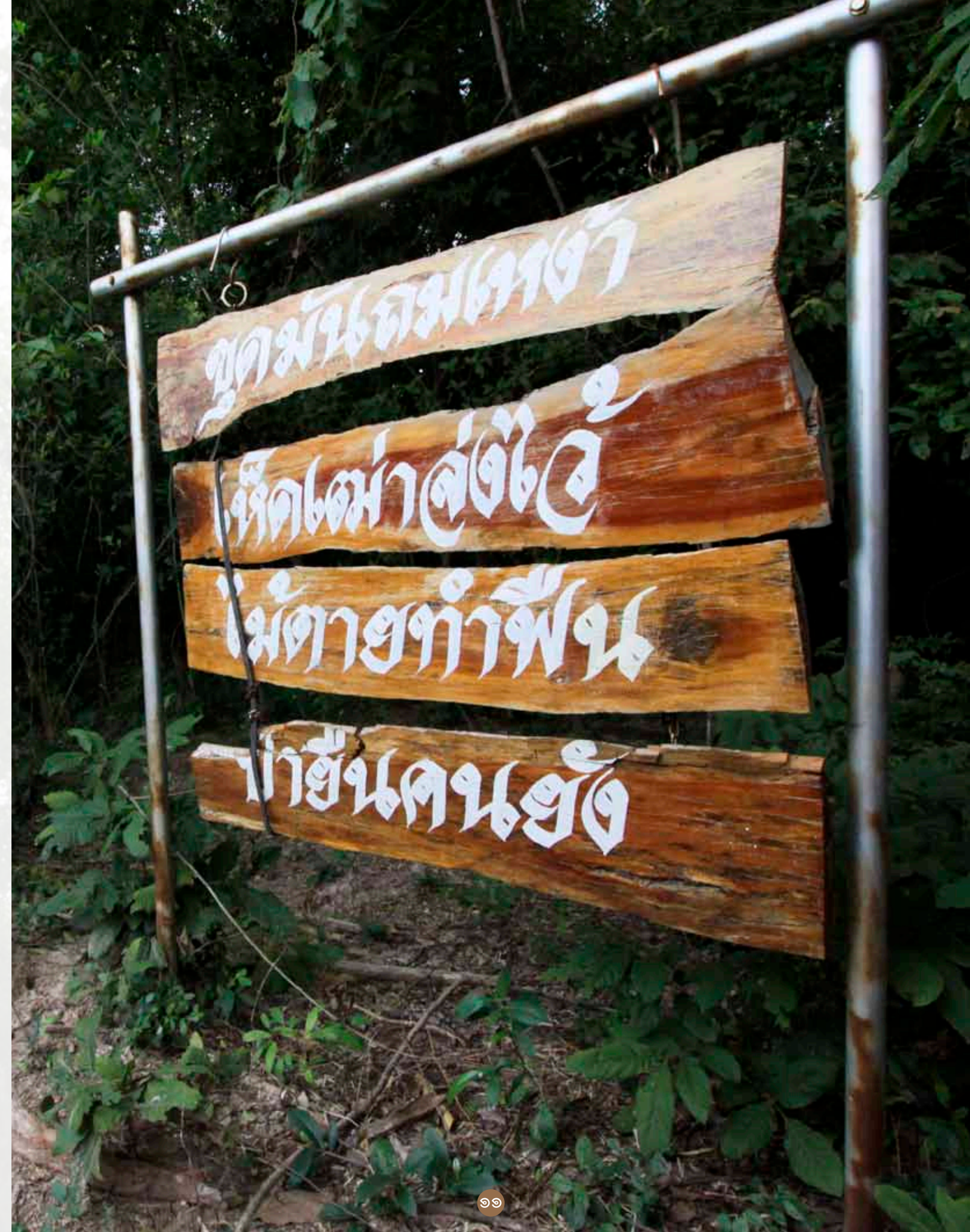
### ยุคประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐาน

ประชากรของชุมชนรอบป่าโนนใหญ่เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวที่อพยพมาจากเวียงจันทน์พร้อมกับเจ้าพระยาตาและพระวอราชภักดีในปี พ.ศ. ๒๓๑๑-๒๓๔๑ ในยุคแรกกลุ่มคนที่อพยพมาได้ตั้งบ้านเรือนบริเวณป่าโนนใหญ่ ได้แก่ กลุ่มบ้านเสียว กลุ่มบ้านสามขา และกลุ่มบ้านแปะ ต่อมาได้มีการขยายหมู่บ้านออกเป็น ๕ หมู่บ้านที่อยู่รอบป่าโนนใหญ่ การตั้งถิ่นฐานในยุคแรกยังอาศัยพืชพันธุ์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญ เนื่องจากกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันยังมีจำนวนไม่มาก ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าได้เต็มที่ และระบบการปกครองของแต่ละหมู่บ้านยังเป็นระบบผู้นำเฉพาะแต่ละกลุ่มตามสายเครือญาติ

## พ.ศ. ๒๔๗๗-๒๕๓๕

### ยุคแห่งการต่อสู้

ยุคนี้เริ่มมีการเข้ามาบุกรุกผืนป่าโนนใหญ่จากนายทุนโดยอาศัยอำนาจรัฐที่เข้ามาสัมปทานและจัดการทรัพยากรบริเวณป่าโนนใหญ่ มีการตัดไม้และการนำหินลูกรังออกไปขาย ชาวบ้านส่วนใหญ่ได้รับความเดือดร้อนจากการตัดไม้ทำลายป่า ทำลายแหล่งทรัพยากรของชุมชน จนเกิดการรวมตัวของชาวบ้านต่อต้านการสัมปทานจากนายทุนและภาครัฐที่ให้การสนับสนุนการสัมปทานเพื่ออนุรักษ์ผืนป่าไว้ให้คงความอุดมสมบูรณ์เช่นเดิม การพัฒนาในช่วงนี้จึงอ้างอิงจากการจัดการป่าและเหตุการณ์สำคัญที่นำมาสู่การเปลี่ยนแปลงของป่าโนนใหญ่ ผ่านเหตุการณ์ต่างๆ ดังนี้







การค้ำถ่าน

เมื่อเส้นทางรถไฟได้ก่อสร้างจากนครราชสีมา มาจนถึงห้วยทับทัน กลุ่มกุลีและนายทุนจากต่างถิ่น ซึ่งเดินทางมาพร้อมกับรถไฟได้เข้ามาตัดไม้ในเขตป่าโนนใหญ่เพื่อเผาถ่านและลำเลียงกลับไปจำหน่ายที่จังหวัดนครราชสีมาและกรุงเทพฯ ต่อมาได้สนับสนุนให้ชาวบ้านเผาถ่านโดยรับซื้อจากชุมชนรอบป่าโนนใหญ่ รวมทั้งรับซื้อไม้แปรรูปชนิดต่างๆ กระทั่งราคาถ่านตกต่ำและไม้ใหญ่ในป่าใกล้หมด การค้ำถ่านและไม้แปรรูปจึงซบเซาลง ประกอบกับในช่วงปี พ.ศ.๒๔๘๐ เป็นช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ อาหาร ฝ้าย และเครื่องนุ่งห่มเกิดการขาดแคลน รัฐบาลสมัยนั้นจึงส่งเสริมให้เกษตรกรบุกเบิกขยายที่ทำกินเพื่อปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ฝ้าย และข้าว ชาวบ้านรอบป่าโนนใหญ่จึงพากันขยายพื้นที่ทำกินเข้าไปในป่าโนนใหญ่ทำให้พื้นที่ป่าลดสภาพความอุดมสมบูรณ์อย่างรวดเร็ว จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๔๘๔ เกิดภาวะฝนแล้งจัด ชาวบ้านเสียชีวิตโดยการนำของ สนั่น ธงชัย สังเกตเห็นว่าการที่ฝนแล้งซ้ำซากน่าจะมีสาเหตุมาจากการที่ป่าถูกทำลายลงอย่างรวดเร็ว จึงชักชวนชาวบ้านให้เลิกทำไร่และปล่อยให้ป่าฟื้นคืนสภาพอย่างเดิม

พืชเศรษฐกิจจุรป่า

มีการนำ ปอ เข้ามาปลูกในชุมชน ประกอบกับช่วงนั้นปอมีราคาสูง ทำให้ชาวบ้านกลับเข้าไปในพื้นที่ป่าโนนใหญ่ที่กำลังฟื้นคืนสภาพ เพื่อปลูกปออีกครั้ง หลังจากปลูกปอผ่านไปได้ประมาณ ๓ ปี กลับพบว่าแหล่งน้ำห้วยทับทันที่ใช้เป็นที่แช่ลำปอกลับเน่าเสีย ส่งกลิ่นเหม็น มีปลาตายลอยขึ้นมา ผิวน้ำเป็นจำนวนมาก จากปัญหาดังกล่าวทุกคนจึงชวนกันหยุดทำไร่ปอ เพื่อให้สาयน้ำกลับมามีชีวิตปกติอีกครั้ง ต่อมา ปี พ.ศ.๒๕๑๑ ได้มีการนำพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่ คือ มันสำปะหลัง เข้ามาปลูกในชุมชนโนนใหญ่อีกครั้ง แต่เมื่อผ่านไปไม่นานราคามันสำปะหลังตกต่ำ ทำให้ชาวบ้านเลิกปลูกและปล่อยให้ป่าโนนใหญ่ฟื้นคืนสภาพอีกครั้งโดยไม่ได้กลับเข้าไปใช้ประโยชน์อีก

การไถป่า ขุดหินลูกรัง เพื่อพัฒนาชุมชน

การไถป่า ขุดหินลูกรังเพื่อพัฒนาชุมชน ในปี พ.ศ.๒๕๑๒ มีการก่อสร้างทางหลวงสายศรีสะเกษ-อุบลราชธานี บริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างทางได้ลักลอบเข้ามาขุดหินลูกรังตามจุดต่างๆ ของป่าโนนใหญ่ จนกระทั่งชาวบ้านเห็นว่าการขุดหินลูกรังทำให้ป่าเสียหาย และแหล่งน้ำคั่นเขิน จึงได้ร่วมกันคัดค้านเพื่อให้ยุติการขุดลูกรังในป่าโนนใหญ่





## การประกาศเขตป่าสงวนแห่งชาติ

ซึ่งเขตป่าที่ประกาศได้เกิดการทับซ้อนกับที่ตั้งชุมชน ที่ดินทำกิน และพื้นที่ป่าที่เหลืออยู่ ในช่วงแรกที่มีการประกาศเขตพื้นที่ป่าสงวนสมาชิกในชุมชนไม่ได้รับทราบ ประกอบกับทางเจ้าหน้าที่ไม่ได้เข้มงวด ทำให้ไม่มีการคัดค้านจากสมาชิกในชุมชนแต่อย่างใด

## การสัมปทานป่า

กรมป่าไม้ได้อนุมัติให้บริษัทเอกชนในจังหวัดศรีสะเกษเช่าพื้นที่ป่าโนนใหญ่จำนวน ๕๐๐ ไร่ ในราคาไร่ละ ๑๐ บาท เพื่อปลูกสวนป่ายูคาลิปตัส โดย

ให้เหตุผลว่าสภาพผืนป่าโนนใหญ่มีความเสื่อมโทรมซึ่งก่อให้เกิดความขัดแย้งกับชุมชนรอบป่าโนนใหญ่เนื่องจากพื้นที่เช่าเป็นพื้นที่ป่าที่อยู่ในสภาพสมบูรณ์และเป็นพื้นที่ป่าซึ่งชาวบ้านถือสิทธิ์ในการครอบครองต่อเนื่องมาตั้งแต่ยุคของการทำไร่ และการเข้ามาเช่าที่ของบริษัทเอกชนได้มีการไถทำลายป่าเดิมทิ้งพร้อมทั้งขายเนื้อไม้และขุดดินลูกรังไปขายซึ่งสวนทางกับเหตุผลที่เข้ามาเช่าที่ นำไปสู่การชุมนุมประท้วงจากชุมชนหลายครั้ง จนในที่สุดได้มีการทบทวนสัญญาเช่าและเอกชนยอมถอนตัวออกจากพื้นที่ ภายหลังการต่อสู้เพื่อรักษาสภาพพื้นที่ป่าโนนใหญ่ ทำให้เกิดการรวมตัวกันของสมาชิกในตำบลเสียว เป็นชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมตำบลเสียว เพื่อทำหน้าที่อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าโนนใหญ่ และต่อมาพัฒนาเป็นคณะกรรมการชาวบ้านอนุรักษ์ป่าโนนใหญ่ ตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๕ ภายหลังการต่อสู้เพื่อรักษาสภาพพื้นที่ป่าโนนใหญ่ จนทำให้เกิดการรวมตัวกันของสมาชิกในตำบลเสียว ก่อตั้งเป็นชมรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อมตำบลเสียว เพื่อทำหน้าที่อนุรักษ์ฟื้นฟูป่าโนนใหญ่ และต่อมาได้พัฒนาเป็นคณะกรรมการชาวบ้านอนุรักษ์ป่าโนนใหญ่

## พ.ศ. ๒๕๓๖-๒๕๕๑

### ยุคแห่งการพัฒนาสู่ความเป็น... คนตำบลเสียว

จากการรักษาพื้นที่ป่าโนนใหญ่จนเกิดเป็นคณะกรรมการชาวบ้านอนุรักษ์ป่าโนนใหญ่ ทำให้เกิดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับป่าโนนใหญ่เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน และขยายผลทั้งในรูปแบบของการจัดการ การดูแลรักษา และการรวมกลุ่มคน จนถึงการใช้ความรู้มาสู่สมาชิกในชุมชน โดยมีกิจกรรมที่สำคัญ คือ การจัดผ้าป่าเพื่อสมทบทุนซื้อที่ดินเพิ่มเติมให้กับพื้นที่ป่าโนนใหญ่ กิจกรรมปลูกป่า การขุดบ่อน้ำไว้เป็นแหล่งน้ำสัตว์ป่าและเพิ่มความชุ่มชื้นในพื้นที่ป่า การจัดสร้างศูนย์ศึกษาทางนิเวศบริเวณป่าโนนใหญ่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมร่วมกัน กิจกรรมบำรุงดูแลรักษาป่าชุมชน การจัดทำแปลงสาธิตระบบวนเกษตร การเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านป่าไม้ แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ ๗๒ พรรษา การทำแนวกันไฟรอบป่าชุมชนโนนใหญ่และกิจกรรมการปลูกยางนาในพื้นที่ป่า โดยกิจกรรมทั้งหมดนี้ได้รับการสนับสนุนจากภาคีทั้งภายในและภายนอกที่เข้ามาหนุนเสริมกระบวนการขับเคลื่อนในหลายๆ ด้าน จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๕๑ได้เข้าร่วมโครงการรักษป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ในระยะที่ ๒ เพื่อต่อยอดงานจัดการป่าของพื้นที่ป่าชุมชนโนนใหญ่ให้ยั่งยืนต่อไป







## ■ กุณตำบล

เนื่องจากตำบลเสียวมีทุนเดิมทางด้านวัฒนธรรมที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมและมีการขยายผลร่วมกับการจัดการทรัพยากรของตำบล จนเกิดการต่อยอดกิจกรรมที่สำคัญของชุมชนดังนี้

การอนุรักษ์ป่าชุมชนโนนใหญ่ จากสภาพปัญหาป่าไม้ถูกบุกรุกทำลายจากคนภายนอก และการขยายที่ทำกิน จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพป่าโนนใหญ่ กระทบต่อเนื่องเป็นปัญหาร้ายแรงในชุมชน และปัญหาอื่นๆ จนชาวบ้านต้องลุกขึ้นมาต่อสู้อย่างเข้มแข็งเพื่อรักษาผืนป่าไว้ มีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มคนเพื่อจัดการการใช้ประโยชน์จากป่าอย่างเป็นระบบและเกิดความยั่งยืนในรูปแบบของคณะกรรมการป่าชุมชนโนนใหญ่ โดยคัดเลือกจากตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้ามาเป็นกลไกขับเคลื่อน และมีภาคีหลายส่วนเข้าร่วม

เป็นกรรมการและที่ปรึกษาโครงการฯ ด้วยการใช้วิธีขับเคลื่อนงานจากการใช้ฐานชุมชนและท้องถิ่นเป็นหลักในการทำงาน พร้อมกับการสร้างกลไกการสืบทอดเรื่องราวการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้การสอนของครูในโรงเรียน และการเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นจากผู้รู้ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญที่ทำให้เกิดการดำเนินกิจกรรมที่ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

จากการดำเนินงานที่มีกลุ่มผู้สนใจสนับสนุนกิจกรรมของเครือข่ายอนุรักษ์ป่าชุมชนโนนใหญ่ ส่งผลให้ป่าชุมชนโนนใหญ่ได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียวจาก บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และทำให้เกิดความสนใจจากสื่อต่างๆ เข้ามาเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนรอบพื้นที่ป่าโนนใหญ่ สิ่งเหล่านี้ถือว่าเป็นปัจจัยภายนอกที่สำคัญในการกระตุ้นให้กลุ่มคนในพื้นที่คิดกิจกรรมที่สามารถทำให้เกิดการมีส่วนร่วมและการสืบทอดความรู้จากกลุ่มผู้นำรุ่นใหญ่สู่เด็กและเยาวชนในการถ่ายทอดเรื่องราวของป่าโนนใหญ่ และขยายผลไปสู่การจัดการป่าชุมชนโคกเพ็ก และป่าชุมชนห่องคำน้อยที่อยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเสียว

โรงเรียนอินทรีวิทยาสภาพและโรงเรียนชุมชน เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญอย่างยิ่งของชุมชนตำบลเสียว ที่ริเริ่มจากการแบ่งปันความรู้ของชาวบ้านด้วยกันเอง และได้ศึกษาดูงานเพิ่มเติม จนมีมติจัดตั้งขึ้นในชุมชน นับเป็นรูปธรรมต้นแบบของกิจกรรมชุมชนที่สะท้อนถึงการผสมผสานพลังของชาวบ้านที่มีความสามัคคีเสียสละแรงกายแรงใจร่วมกันสร้างจนสำเร็จสามารถนำปุ๋ยที่ได้มาใช้ในการเกษตรอย่างได้จริง ถือว่าเป็นการลดต้นทุน และฟื้นฟูระบบนิเวศให้คืนดีเดิมพร้อมกันนี้ยังสามารถผลิตจำหน่ายแก่คนภายนอก สร้างรายได้ให้ชุมชนอีกทางหนึ่ง





## แผนภูมิแสดงทุนเดิมในการทำงานของตำบลเสียว



กองทุนสวัสดิการวันละบาทตำบลเสียว เป็นการรวมตัวภายใต้ประสบการณ์การทำงานของภาคประชาชนตำบลเสียว เพื่อตั้งกองทุนสวัสดิการตำบลเสียว (กองทุนวันละบาท) โดยมีหลักคิดคืออยากให้เกิดการพึ่งพาตนเองในชุมชนและเป็นทุนเริ่มต้นในการดูแลสวัสดิการของพี่น้องประชาชนตำบลเสียว ซึ่งในระยะแรกมีการออมสัจจะในกลุ่มเพื่อนำมาเป็นกองทุนสวัสดิการ กองทุนนี้มีความโดดเด่นเรื่องสิทธิการคุ้มครองของครอบครัว โดย ๑ บาทให้สวัสดิการทั้งครอบครัว (สำหรับคนที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน) โดยไม่คำนึงถึงความได้เปรียบเสียเปรียบของครอบครัวใดๆ แต่ให้ใช้วัฒนธรรมความเป็นพี่น้องของชุมชนเป็นการดูแลสวัสดิการร่วมกัน โดยมีระเบียบข้อบังคับกองทุนเป็นข้อกำหนดการใช้สวัสดิการร่วมกันในด้าน เกิด เจ็บ ตายและการศึกษา

กิจกรรมหลักๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ นอกจากจะเกิดจากการเชื่อมโยงผ่านทุนทางวัฒนธรรมตามความสัมพันธ์ในชุมชนแล้ว ยังสะท้อนให้เห็นถึงทุนการพัฒนาในด้านอื่นๆ โดยมีสภาองค์กรชุมชนเสียวเป็นแกนนำในการขับเคลื่อนงาน ดังที่ได้แสดงไว้ในแผนภูมิต่อไป 💧

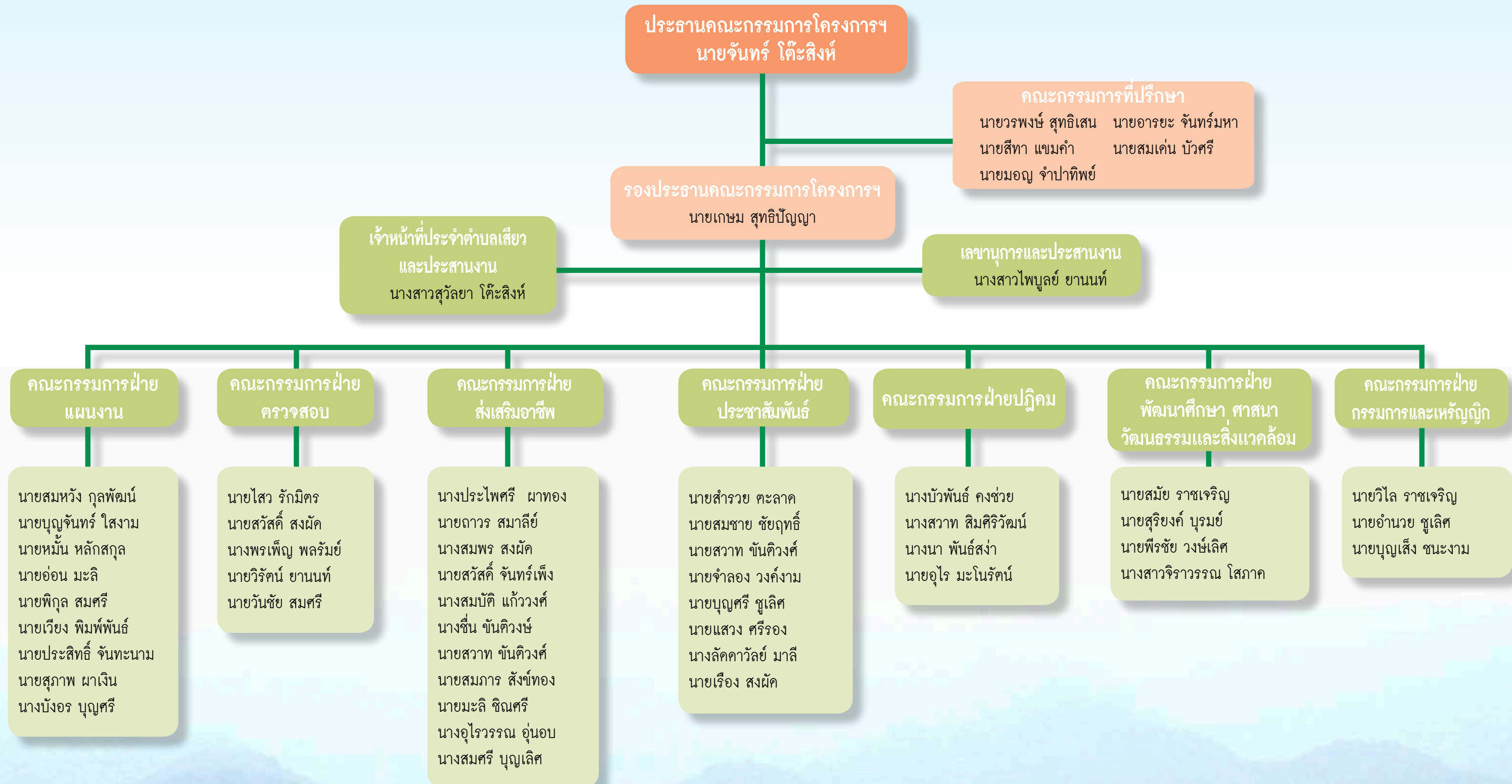


# ก้าวเดิน ด้วยความพอเพียง

ตำบลเสียว เข้าร่วมโครงการรักษ้ำป่า สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ในระยะที่ ๒ ปลายปี พ.ศ.๒๕๕๑ จากการเป็นเครือข่ายในโครงการรางวัลลูกโลกสีเขียวของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และมีความสนใจในการน้อมนำแนวคิดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต จึงเข้าสู่กระบวนการสมัครเข้าร่วมโครงการฯ ซึ่งได้รับการประเมินว่าเป็นพื้นที่ที่มีฐานทุนเดิมในการพัฒนา มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจัดการตนเอง และมีภาคีการพัฒนาสนับสนุนเป็นจำนวนมาก โดยมีแกนนำชุมชน พระ และองค์กรบริหารส่วนตำบลให้ความร่วมมือในการทำงานพัฒนาเป็นอย่างดี 💧



## คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลเสียว







ตำบลมีขั้นตอนการเตรียมพื้นที่และกระบวนการจัดทำแผนงานตามกรอบการดำเนินงานของโครงการฯ ซึ่งก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน ในพื้นที่ที่มีการจัดประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจเบื้องต้นตามเนื้อหาของโครงการฯ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่โครงการฯ ได้กำหนดไว้ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกับชุมชนหลังจากที่ทำความเข้าใจร่วมกับแกนนำแล้วจึงมีการค้นหาครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครใจเข้าร่วมโครงการฯ โดยกำหนดไว้ที่หมู่บ้านละ ๑๐ คน การประสานงานนี้มีผู้นำหมู่บ้านเป็นแกนสำคัญในการค้นหาครัวเรือนที่จะเข้าร่วมโครงการฯ หลังจากได้ครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครใจแล้วจึงมีการจัดประชุมใหญ่อีกครั้งเพื่อเป็นการชี้แจงหลักคิดหลักปฏิบัติของโครงการฯ ให้กับครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครใจที่เข้าร่วมได้เข้าใจ โดยผู้ที่มาชี้แจงโครงการฯ คือทีมงานภาคสนาม ปตท. จากส่วนกลาง ต่อจากนั้นจึงให้ครัวเรือนพอเพียงอาสาสมัครใจแต่ละหมู่บ้านคัดเลือกตัวแทนหมู่บ้านละ ๒ คน เข้าร่วมเป็นกรรมการบริหารโครงการฯ ซึ่งในครั้งแรกนี้มีสมาชิกเข้าร่วมทั้ง ๑๘ หมู่บ้าน และมีตัวแทนเพื่อเข้าร่วมเป็นกรรมการทั้งสิ้น ๓๕ คน ดังแสดงตามแผนภาพ





## คณะกรรมการโครงการฯ

คณะกรรมการโครงการฯ ตำบลเสียวมาจากตัวแทนหมู่บ้านละ ๒ คน ที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาบริหารจัดการโครงการตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีบทบาทเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนงาน จึงมีแผนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มศักยภาพและปรับความเข้าใจในการทำงานของคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ ให้เกิดองค์ความรู้และแนวคิดในวิถีชีวิตแบบพอเพียง จัดให้มีกิจกรรมเตรียมความพร้อมคณะกรรมการ ๖ กิจกรรม เช่น กิจกรรมการจัดตั้งกลุ่มคนที่สมัครใจดำเนินชีวิตตามวิถีพอเพียงต้นแบบ อบรม/ศึกษาดูงานพื้นที่ต้นแบบ/คนต้นแบบจากกระบวนการเตรียมความพร้อมนี้เอง เป็นผลให้มีการปรับเปลี่ยนคณะกรรมการบริหาร จากตัวแทนครัวเรือนพอเพียงอาสาหมู่บ้านละ ๒ คน เพิ่มเติมด้วยผู้นำที่เป็นทางการและคณะครูในพื้นที่

## ทีมงานภาคสนาม ปตท.

นอกจากคณะกรรมการโครงการฯ ตำบลเสียว แล้วอีกกลไกหนึ่งที่มีความสำคัญก็คือทีมงานภาคสนาม ปตท. ที่จะเป็ทีมช่วยหนุนเสริมให้การทำงานบรรลุผลยิ่งขึ้น ประกอบด้วยบุคลากร ดังนี้

**เจ้าหน้าที่ประจำตำบล** เป็นผู้มืบทบาทสำคัญในการติดตามสนับสนุนกิจกรรมให้ตำบลสามารถเคลื่อนงานไปตามทิศทางและแนวทางการทำงานของโครงการฯ พร้อมทั้งจัดทำเอกสารโครงการฯ เช่น รายงานประจำเดือน รายงานประจำงวด ข้อมูลศักยภาพชุมชน และเก็บข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงาน (ECEN)

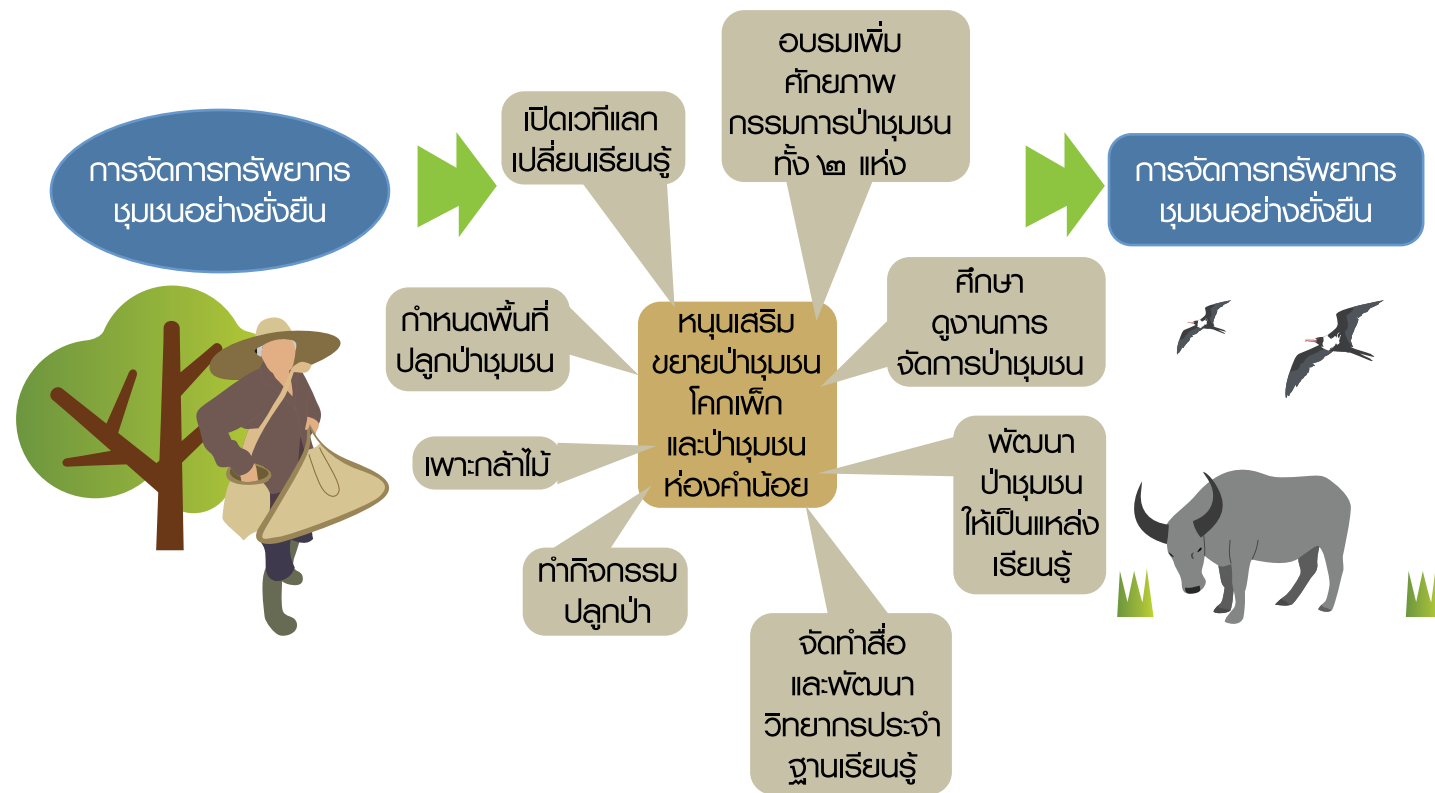
**เจ้าหน้าที่ประจำภาค** มีบทบาทสำคัญในการให้คำปรึกษาแนะนำกับเจ้าหน้าที่ประจำตำบล เพื่อให้การทำงานในทุกเรื่องเกิดผลสัมฤทธิ์และประสิทธิภาพมากที่สุด สนับสนุนงานทางความคิดให้กับชุมชนได้ เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมตามหลักของโครงการฯ

**ที่ปรึกษาภาค** เป็นผู้ให้นโยบายในการปฏิบัติงานกับพื้นที่ ส่วนการปฏิบัติงานนั้นเจ้าหน้าที่ประจำตำบลและประจำภาค ร่วมกับชุมชนสร้างสรรค์วิธีการดำเนินงานอย่างอิสระเอง ทำให้มีความหลากหลายของรูปแบบในการเรียนรู้และการขับเคลื่อนงาน 💧





## รูปธรรมความสำเร็จในพื้นที่ ทรัพยากรชุมชน



จากป่าโนนใหญ่ที่มีการจัดการทรัพยากรมาอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการขยายผลสู่ชุมชนอื่นที่อยู่ใกล้เคียง ซึ่งมีสภาพพื้นที่ป่าและกระบวนการรวมกลุ่มคนใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าโนนใหญ่ โดยมีคณะกรรมการป่าโนนใหญ่เป็นแกนหลักในการอบรมเพิ่มศักยภาพให้กับกรรมการป่าโคกเพ็ก และกรรมการป่าห่องคำน้อย ผ่านเวทีระดมความคิดเห็นในการสร้างจิตสำนึก เพื่อการดูแลรักษาป่าชุมชนในพื้นที่ตำบลเสียว และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดการสร้างกลไกรับผิดชอบดูแลรักษาป่าชุมชนโคกเพ็ก และป่าชุมชนโนนใหญ่ให้ยั่งยืน ทำให้คณะกรรมการป่าชุมชนเกิดการเรียนรู้แลกเปลี่ยน และเข้าใจบทบาทของตนเองในการดำเนินการบริหารจัดการป่าชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเป็นการส่งเสริมการปลูกป่าเพิ่มเติมในป่าชุมชนโนนใหญ่ โคกเพ็ก และห่องคำน้อย โดยกำหนดให้มีพื้นที่ปลูกป่าชุมชน ดำเนินการเพาะกล้าไม้และปลูกพันธุ์ไม้ที่กำหนดอย่างต่อเนื่อง เช่น กิจกรรมปลูกป่าวันวิสาขบูชา ที่ชุมชนดำเนินการร่วมกับ อบต. เยาวชน กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ทำให้เกิดการปลูกฝังสร้างจิตสำนึกดูแลรักษาป่า เกิดการเพิ่มพื้นที่ป่าและการเพิ่มความหนาแน่นของต้นไม้ รวมทั้งมีการจัดกระบวนการเรียนรู้และศึกษาดูงานการจัดการป่าชุมชน



นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาป่าชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และศึกษาดูงานของคนในชุมชนและต่างถิ่น โดยจัดประชุมร่วมคณะกรรมการป่าชุมชนเพื่อจัดทำแหล่งเรียนรู้ป่าโนนใหญ่ มีการจัดทำสื่อเพื่อการเรียนรู้การจัดการป่าชุมชนเพื่อรองรับการดูงาน และการเรียนรู้ของผู้สนใจ จัดทำป้ายแสดงจุดเรียนรู้และหนังสือความรู้การจัดการป่าชุมชน โดยดำเนินการร่วมกับเยาวชนผลิตสื่อ สร้างวิทยากรประจำฐานการเรียนรู้ทั้ง ๗ จุด คือ

- จุดเรียนรู้ประวัติศาสตร์ป่าชุมชน
- จุดเรียนรู้สมุนไพร
- จุดเรียนรู้เรื่องเห็ด
- จุดเรียนรู้เรื่องการเคารพสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในป่า
- จุดเรียนรู้เรื่องต้นไม้ใหญ่เพิ่มทิศ
- จุดเรียนรู้เรื่องคุณธรรมคนรักป่า
- จุดเรียนรู้ เรื่องความแตกต่างของป่าและที่ถูกทำลาย

จากการพัฒนาป่าชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ดังกล่าว เป็นผลให้คณะครูในโรงเรียนรอบป่า และศูนย์พัฒนานวนศาสตร์ที่ ๔ ศรีสะเกษ เกิดพัฒนาการยิ่งขึ้น เนื่องจากมีฐานเรียนรู้เชื่อมโยงกับป่าที่ดี โดยมีผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นคนในชุมชน รวมทั้งมีสื่อการเรียนการสอน ทั้งวีซีดี แผ่นพับ หนังสือและป้าย





## พลังงานทางเลือก



ตำบลเสียวได้รับการสนับสนุนกิจกรรมที่ต่อยอดแนวคิดในการจัดการป่าชุมชนในใหญ่ ด้วยการกำหนดแผนงานด้านพลังงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ป่าไม้และการจัดการป่าไม้ทางอ้อม ซึ่งชุมชนสามารถจัดการได้เองในครัวเรือน โดยมีกิจกรรมที่สอดคล้องกับพื้นที่คือ

๑. การทำเตาเผาถ่านจากถ่าน ๒๐๐ ลิตร
๒. การปั้นเตาซูปเปอร์อั้งโล่
๓. การทำบ่อหมักแก๊สชีวภาพ ซึ่งมีการตั้งอยู่ที่โรงเรียนหนองผือ แต่พบว่ายังไม่สามารถใช้งานได้เต็มที่ เนื่องจากโรงเรียนมีเศษอาหารไม่เพียงพอต่อการหมักแก๊ส

สำหรับเป้าหมายของแผนงานจะเน้นการพัฒนาเรื่องพลังงานให้เกิดความยั่งยืน สามารถช่วยลดค่าใช้จ่าย และหาแหล่งพลังงานทางเลือกให้กับคนในชุมชน โดยจัดให้มีการอบรม/ศึกษาดูงานพลังงานทางเลือกการปั้นเตาซูปเปอร์อั้งโล่ มีผู้เข้าร่วมอบรม ๖๐ คน โดยได้ปฏิบัติการอบรมสวมเสื้อเตา และนำเตาหุงต้มไปใช้งานช่วยให้ประหยัดถ่านในชุมชนลงไปได้ร้อยละ ๓๐



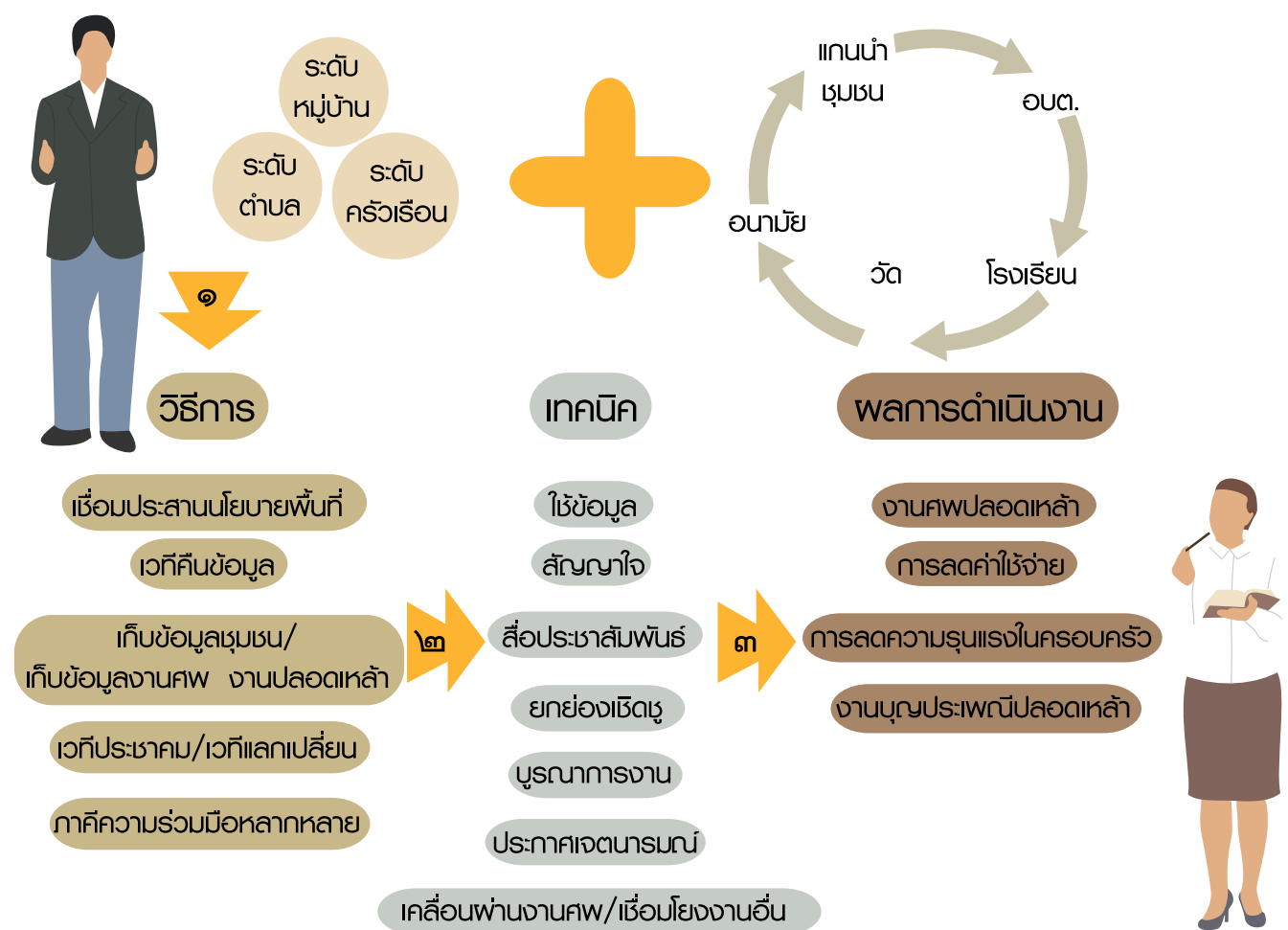
ส่วนการอบรมการเผาถ่านถ่านถึง ๒๐๐ ลิตร ได้มีการจัดฝึกอบรมและปฏิบัติการจริง เพื่อให้ชุมชนได้เกิดความรู้และมีทักษะในการเผาถ่านโดยใช้เตาเผาถ่านถ่านถึง ๒๐๐ ลิตร มีผู้เข้าร่วมหมู่บ้านละ ๓-๕ คน จนทำให้เกิดชุดสาธิตเตาเผาถ่านถ่านถึง ๒๐๐ ลิตร หมู่บ้านละ ๑๗ ชุด โดยชุมชนสามารถผลิตถ่านใช้เองและลดปริมาณการใช้ไม้ที่เป็นวัตถุดิบในการเผาถ่าน นอกจากนั้นคนในชุมชนที่เข้าร่วมอบรมยังเกิดองค์ความรู้และทักษะในการใช้เตาเผาถ่านถ่านถึง ๒๐๐ ลิตร และสามารถถ่ายทอดให้กับชุมชนอื่นได้ ปัจจุบันมีการขยายผลเรื่องเตาเผาถ่านถ่านถึง ๒๐๐ ลิตร เป็น ๒๑ ถัง และสร้างจุดเรียนรู้ได้ ๓ จุดเพื่อถ่ายทอดให้กับคนอื่น โดยผู้ที่สามารถถ่ายทอดเรื่องพลังงานได้ คือ สวัสดิ์ สงัด, สวาท ชันคิวงษ์, บุญศรี ชูเลิศ, บุญมาก สมาลัย, สมหวัง กุลพัฒน์ และมะลิ ชินศรี

นอกจากนี้ยังมีการสนับสนุนกิจกรรมด้านพลังงานทางเลือกชุมชน ได้แก่ การอบรมการสร้างบ่อหมักแก๊สชีวภาพ จำนวน ๑ บ่อ เพื่อเป็นจุดการเรียนรู้และการขยายผลต่อเนื่อง





# บุญประเพณีปลอดเหล้า



ในการทำงานบุญประเพณีปลอดเหล้าของตำบลเสี้ยว นั้น มีจุดเริ่มต้นจากการที่ตำบลเสี้ยวมีกระบวนการทำงานเรื่องสุขภาพชุมชน และพบว่ารากเหง้าของปัญหาสุขภาพและเศรษฐกิจครัวเรือนนั้น เกี่ยวพันกับเรื่องอบายมุขและเหล้า ทำให้ตำบลเสี้ยวทำโครงการงดเหล้า ลดอบายมุขต่างๆ ขึ้นในทุกหมู่บ้าน จนเกิดเป็นรูปธรรม เครือข่ายสุขภาพตำบลเสี้ยว และเกิดกิจกรรมงานศพปลอดเหล้าขึ้น จนกระทั่งในปี พ.ศ.๒๕๕๒ โครงการรักษำ สร้างคน ๘๔ ตำบล วิถีพอเพียง ได้เข้ามาสนับสนุนการทำงานในพื้นที่ ได้มีการนำชาวบ้านไปศึกษาดูงานตำบลต้นแบบวิถีพอเพียงในเขตภาคอีสาน เกิดการขยายผลงานศพปลอดเหล้าในโครงการฯ ทั้งทั้งภาคอีสาน คณะกรรมการ



โครงการฯ ตำบลเสี้ยว มองเห็นรูปธรรมความสำเร็จที่เกิดขึ้น จึงขยายงานศพปลอดเหล้า เป็นงานบุญประเพณีปลอดเหล้าทั้งหมด ๑๓ งานบุญ โดยได้แนวคิดสำคัญมาจากการรณรงค์โดย สสส. การประสานงานของเครือข่ายองค์กรงดเหล้า และองค์การบริหารส่วนตำบลที่สนับสนุนเชิงนโยบายและผลักดันให้มีการขยายผลสู่ งานต่างๆ เช่น งานบุญบั้งไฟ ปีใหม่ สงกรานต์ และมีการประกาศเจตนารมณ์ทุกปี ทั้งยังได้รับการยอมรับเชิงนโยบายระดับอำเภอ ทั้งนี้ ปัจจัยภายในที่ทำให้เกิดกระบวนการทำงานในตำบล คือ การใช้ความรู้สึกร่วมเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวงาน โดยใช้งานศพเป็นจุดเริ่มต้นเพราะเป็นงานที่เจ้าภาพไม่ได้เตรียมตัว มีแต่ความเศร้าโศก เมื่อมาจัดงานศพก็ต้องจ่ายค่าเหล้าเป็นการซ้ำเติมคนอยู่ นอกจากนี้ยังเสริมสร้างจิตสำนึกของการเป็นห่วงลูกหลาน ด้วยการเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับคนรุ่นหลัง







### ขั้นตอนกระบวนการ

๑. กระบวนการมีการใช้ข้อมูล ๕ ส. คือ เสียดสี เสียดแทง เสียดแทง เสียดแทง เสียดแทง สู้จนไม่ได้ มาแสดงให้เห็นตัวอย่าง เป็นข้อมูลที่ใช้จู่โจม ทางใจ ใช้ข้อมูลที่อยู่ใกล้ตัวมาขยาย เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

๒. การประชาคมสร้างฉันทามติร่วมกันของคนในชุมชน

๓. ลงมือปฏิบัติจริง

๔. ติดตามการทํากิจกรรมแต่ละหมู่บ้านมีการทําแบบสอบถามและการออกแบบสำรวจในการติดตามข้อมูล

๕. การสรุปบทเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น ผลที่เกิดขึ้น กฎระเบียบ และบทเรียนข้อค้นพบต่างๆ จากการทำงานที่ผ่านมาของโครงการฯ ตำบลเสียว สามารถสรุปเป็นองค์ความรู้สำคัญในการทำงาน ได้ดังนี้

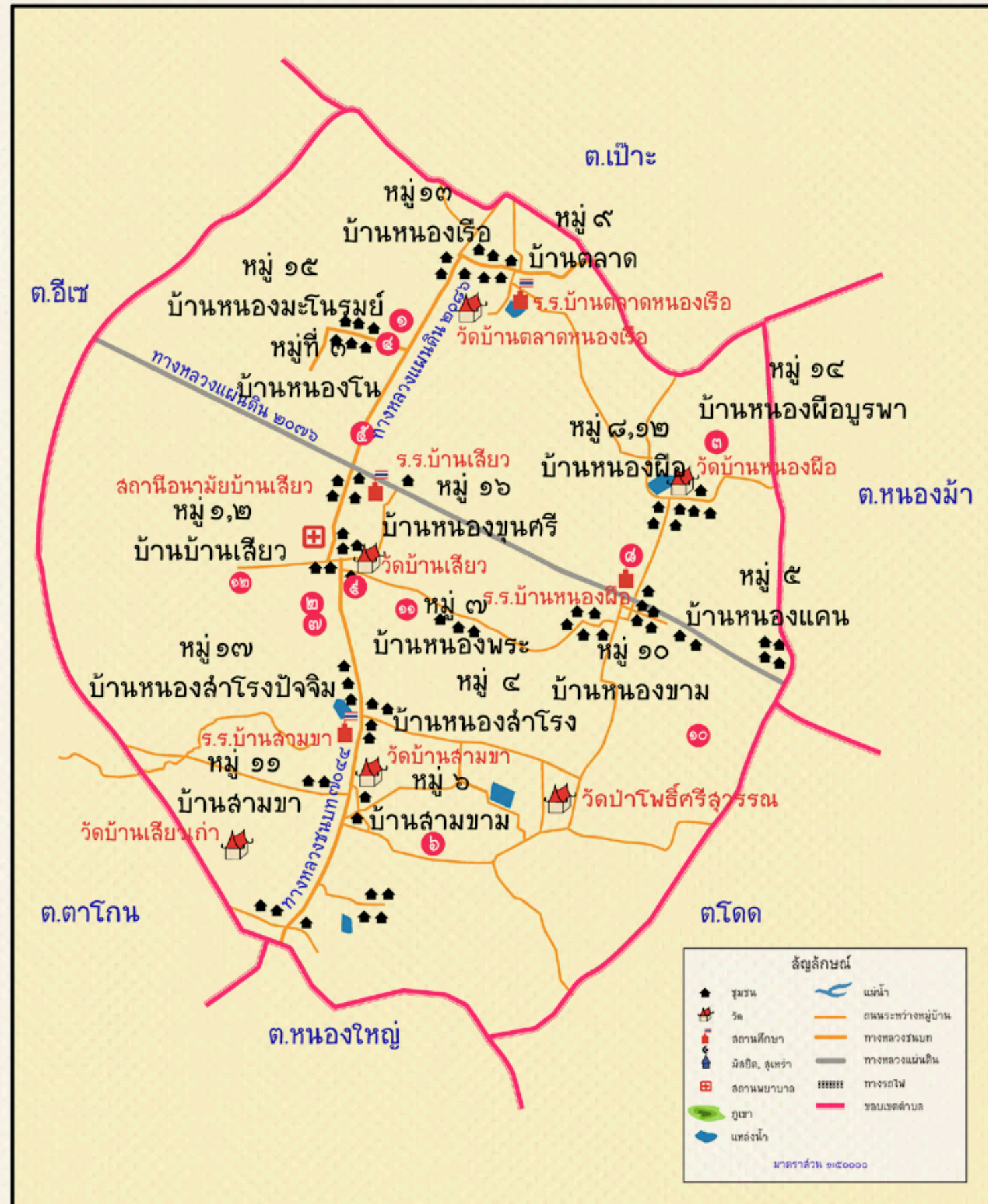
การดำเนินงานโครงการฯ ตำบลเสียว เกิดจากกระบวนการต่อยอดพื้นฐานงานเดิมในชุมชน โดยมีการประสานงานเบื้องต้นผ่านแกนนำชุมชน คือ จันทร ใต้สิงห์ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวส่งผลให้งานพัฒนาเดิมในพื้นที่มีเป้าหมายในการสร้างความเข้าใจ ขยายความรู้ให้กับสมาชิกในตำบลมากกว่าการดำเนินงานเพียงแกนนำระดับชุมชน

กระบวนการดำเนินงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในตำบลเสียวจะเป็นการต่อยอดงานด้านการจัดการทรัพยากรเป็นหลัก โดยมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาและนำมาสู่การร่วมกันคิดวิเคราะห์ในระดับครัวเรือน และระดับตำบล ในรูปแบบความร่วมมือกับกลุ่มชุมชน องค์กรชุมชน หน่วยงาน ภาคี และกลุ่มธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกันในการใช้ประโยชน์พื้นที่ร่วมกัน อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ในระบบและนอกระบบเพื่อให้เข้าใจสถานการณ์ และสภาพปัญหาของตำบลในปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านพลังงานทางเลือกให้เกิดการรวมกลุ่มการพัฒนาสู่วิถีพอเพียง





## ■ แผนที่ความรู้



## รายชื่อแหล่งเรียนรู้ตำบลเลี้ยว

### จุดเรียนรู้

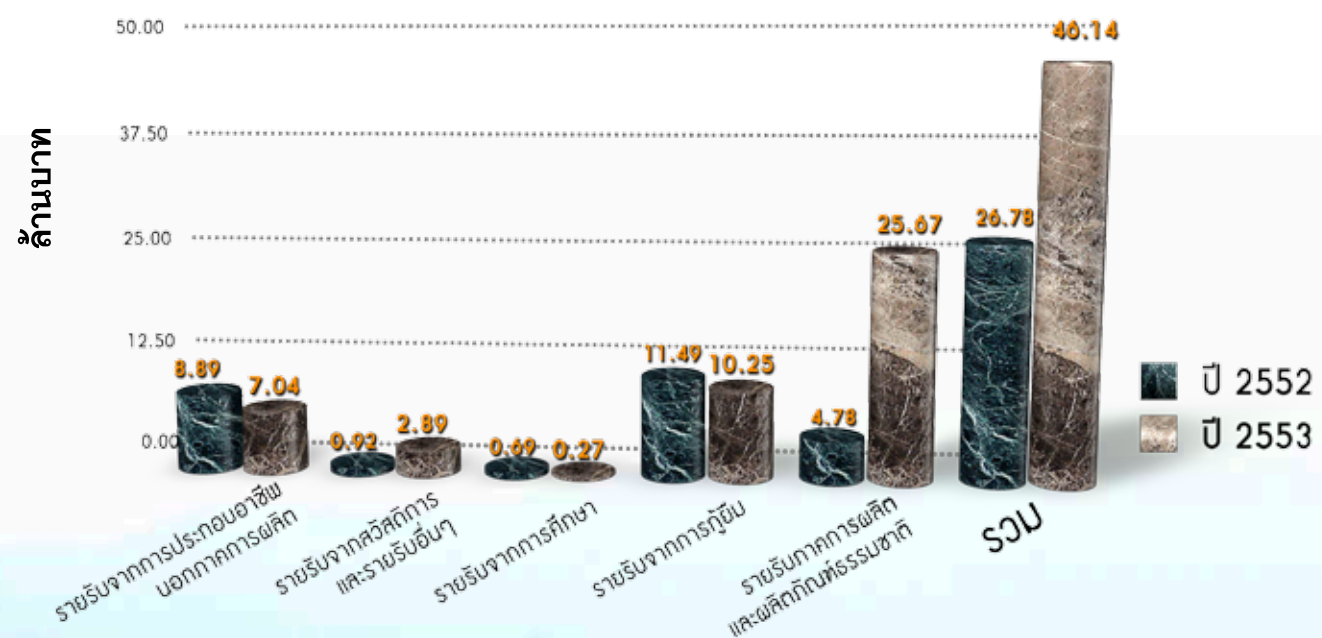
- ๑ จุดเรียนรู้ป่าชุมชนโนนใหญ่
- ๒ จุดเรียนรู้งานบุญประเพณีงานบุญปลอดเหล้า
- ๓ จุดเรียนรู้ชุมชนต้นแบบวิถีพอเพียง
- ๔ จุดเรียนรู้พลังงานเผาถ่าน
- ๕ จุดเรียนรู้เกษตรวิถีพอเพียง
- ๖ จุดเรียนรู้โรงปุ๋ยชุมชน
- ๗ จุดเรียนรู้ผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน
- ๘ จุดเรียนรู้โรงเรียนวิถีพอเพียง
- ๙ จุดเรียนรู้พลังงานทางเลือกชุมชน
- ๑๐ จุดเรียนรู้ป่าชุมชนโคกเพ็ก
- ๑๑ จุดการเรียนรู้คุณธรรม
- ๑๒ จุดเรียนรู้สมุนไพรภูมิปัญญาท้องถิ่น



## ■ ลดรายจ่าย = เพิ่มรายได้

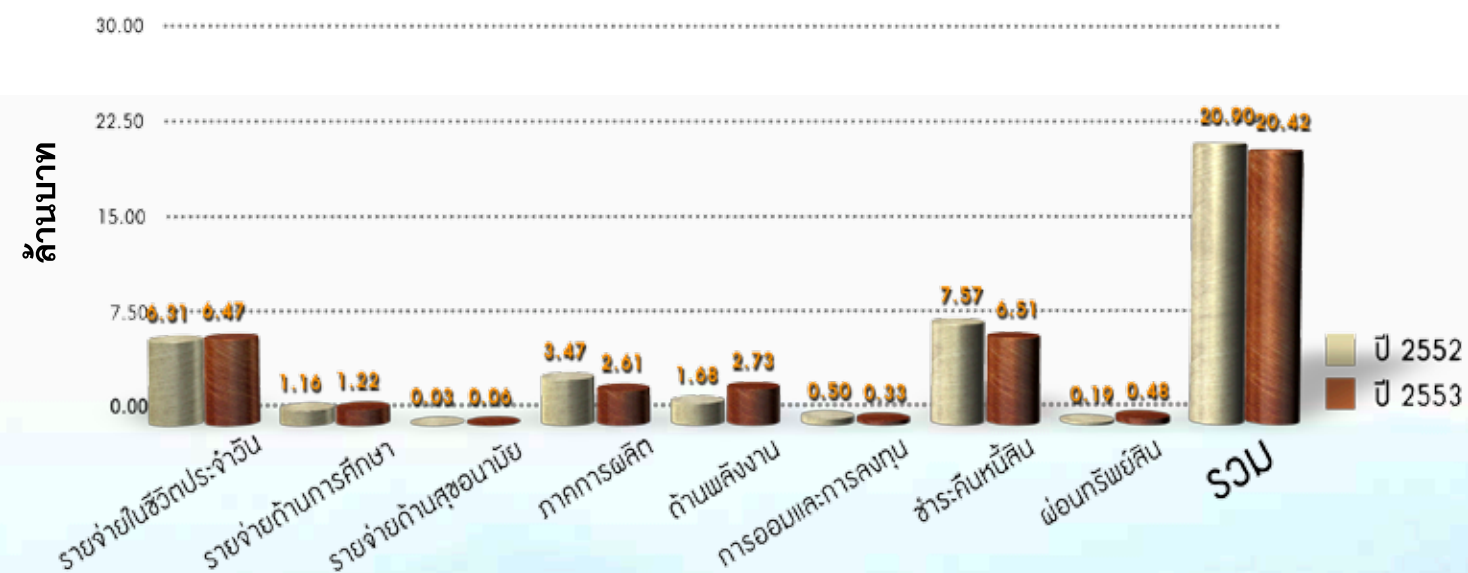
จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเศรษฐกิจและพลังงานในภาพรวมของตำบลระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓ พบว่า รายรับรวมปี ๒๕๕๓ เพิ่มขึ้น ๑๘.๖๖ ล้านบาท คิดเป็น ๗๒% ของรายรับรวมปี ๒๕๕๒ รายรับที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด มาจากภาคการผลิตและผลิตภัณฑ์ธรรมชาติ เพิ่มขึ้น ๒๐.๘๘ ล้านบาท คั่งแผนภูมิ ๑

แผนภูมิ ๑ เปรียบเทียบข้อมูลรายรับรวมระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓



รายจ่ายรวมปี ๒๕๕๓ ลดลง ๐.๔๘ ล้านบาท คิดเป็น ๒% ของรายจ่ายรวมปี ๒๕๕๒ รายจ่ายที่ลดลงมากที่สุด มาจากชำระหนี้สิน ลดลง ๑.๐๖ ล้านบาท คั่งแผนภูมิ ๒

แผนภูมิ ๒ เปรียบเทียบข้อมูลรายจ่ายรวมระหว่างปี ๒๕๕๒-๒๕๕๓





ปริมาณการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ที่ลดลง  
จากการทำกิจกรรมตลอดระยะเวลาที่เข้าร่วมโครงการ

ตำบลเสียชีวิตการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ได้ ๒๐๓,๐๕๕ กิโลกรัม จากกิจกรรม  
การปลูกต้นไม้ การทำปุ๋ยอินทรีย์ กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน พลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊ส  
หุงต้ม และการคัดแยกขยะ

หน่วย : กิโลกรัม CO<sub>2</sub>

กิจกรรม	ปริมาณ CO <sub>2</sub> ที่ลดการปล่อยลง
ปลูกต้นไม้	162,400
คัดแยกขยะ	996
การทำปุ๋ยอินทรีย์	26,780
พลังงานทดแทนที่ใช้แทนแก๊สหุงต้ม	4,258
กิจกรรมรณรงค์การประหยัดพลังงาน	8,625
รวม	203,059

หมายเหตุ : เก็บข้อมูลจากกลุ่มครัวเรือนพอเพียงอาสาที่เข้าร่วมโครงการฯ



# ภาคผนวก

## รายชื่อคนต้นแบบ

๑. นายบุญเสียง ชนงาม	: เกษตรทฤษฎีใหม่	๑๘. นางสาวบุรณ สมาลัย	: เกษตรวิถีพอเพียง
๒. นายสวัสดิ์ จันทรเพ็ง	: เกษตรผสมผสาน	๒๐. นางประไพศรี ผาทอง	: เกษตรวิถีพอเพียง
๓. นายสมหวัง กุลพัฒน์	: พลังงานเถาถ่าน	๒๑. นายถาวร สมาลัย	: สมุนไพรภูมิปัญญาท้องถิ่น
๔. นางสาวบักดี แก้ววงศ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๒. นางสาวกัญญา ชูเลิศ	: เกษตรวิถีพอเพียง
๕. นายเหลี่ยม ไพพันธุ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๓. นางสาวสมพร สงัด	: บัญชีครัวเรือน
๖. นางชื่น ชันติวงษ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๔. นายสมัย ราชเจริญ	: การจัดการป่าชุมชน
๗. นายสมพงษ์ สาสังข์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๕. นายบุญศรี ชูเลิศ	: พลังงานเถาถ่าน
๘. นางสาว ไสงาม	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๖. นายมะลิ ชินศรี	: การปั้นเตาซูปเปอร์อั้งโล่
๙. นางทองม้วน ชันติวงษ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๗. นางบังอร บุญศรี	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๐. นางฝัน ชันติวงษ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๘. นางสาวสมศรี บุญเลิศ	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๑. นายน้อย พิลัย	: เกษตรวิถีพอเพียง	๒๙. นางบัวพันธ์ คงช่วย	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๒. นายสีทา เขมคำ	: เกษตรวิถีพอเพียง	๓๐. นายทองจันทร์ หนองบัว	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๓. นายสอน จันทะนาม	: เกษตรวิถีพอเพียง	๓๑. นายอ่อน มะลิ	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๔. นายสวัสดิ์ สงัด	: การปั้นเตาซูปเปอร์อั้งโล่	๓๒. นายวิวัฒน์ พุทธสงค์	: เกษตรวิถีพอเพียง
๑๕. นายวิไล ราชเจริญ	: งานศพปลอดเหล้า	๓๓. นางอุไรวรรณ อุ่นอบ	: ของใช้ในครัวเรือน
๑๖. นายสมเคน บัวศรี	: การจัดการป่าชุมชน	๓๔. นายประสาน ชันติวงษ์	: การจัดการชุมชน
๑๗. นายเสมียน ชันติวงษ์	: เกษตรวิถีพอเพียง	๓๕. นายจันทร์ ไค้ะสิงห์	: การจัดการชุมชน
๑๘. นายบุญมาก สมาลัย	: พลังงานทางเลือก		

## รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๑. นายอำนวย ชูเลิศ	๒๗. นายท่อน อุ่นอบ	๕๓. นางสาวสมศรี บุญเลิศ
๒. นางประไพศรี ผาทอง	๒๘. นางทองวัน ผาทอง	๕๔. นางทองมี กันแก้ว
๓. นางสาวไพบลีย์ ยานนท์	๒๙. นายคำภา บุตรดี	๕๕. นายสำรวจ ภักดี
๔. นายสุวรรณ ชูเลิศ	๓๐. นางลำควน แก้ววงศ์	๕๖. นางมาลา จันทรเพ็ง
๕. นายรังสฤษดิ์ ชูเลิศ	๓๑. นายชาณุพิสุทธิ์ โพธิ์หนองหว้า	๕๗. นายวิญญาน นันทพันธ์
๖. นายเกษม วงศ์สุโพธิ์	๓๒. นางเพ็ญศรี สุริพล	๕๘. นายไสว ทองใส
๗. นางหม่อน จันทะนาม	๓๓. นายสวัสดิ์ จันทรเพ็ง	๕๙. นางคำเพียร ภักดี
๘. นายบุญมาก สมาลัย	๓๔. นายสำรวจ ตะลาด	๖๐. นายทองคำ ไชยโคตร
๙. นายทองนาค สานสันต์	๓๕. นายบุญทัน บุญเสริม	๖๑. นางนวลลออ สิมตะมะ
๑๐. นายวิเชียร พลอาจ	๓๖. นายสีทา เขมคำ	๖๒. นายทองจันทร์ หนองบัว
๑๑. นายทองคำ กันศรี	๓๗. นายเทศ ชูเลิศ	๖๓. นายวิไล ราชเจริญ
๑๒. นายถาวร สมาลัย	๓๘. นายบุญเสาร์ สุระ	๖๔. นายสมเคน บัวศรี
๑๓. นางสาวมารีสา จันทะนาม	๓๙. นายยุทธ บุญพลู	๖๕. นายไสว รักมิตร
๑๔. นายบุญธรรม ศรีดี	๔๐. นางสาวสมหวัง สอนศรี	๖๖. นายสวัสดิ์ สงัด
๑๕. นายประสิทธิ์ สมบัติ	๔๑. นางจันลา เขมคำ	๖๗. นายสอน จันทะนาม
๑๖. นางสุใจ พงษ์ษาปาน	๔๒. นายสมพงษ์ สาสังข์	๖๘. นางหวาน รักมิตร
๑๗. นายเลื่อน กันศรี	๔๓. นางชื่น ชันติวงษ์	๖๙. นางหนูพร สงัด
๑๘. นายทองสาย บัวส่อง	๔๔. นายน้อย พิลัย	๗๐. นายวิชัย รักมิตร
๑๙. นายสุภัฏ อุตะพันธ์	๔๕. นายเสาร์ มูลบุตร	๗๑. นางสาวกร สงัด
๒๐. นายพุ่ม ศรีดี	๔๖. นางฝัน ชันติวงษ์	๗๒. นางละมัย บุตรเพชร
๒๑. นางสาวกัญญา ชูเลิศ	๔๗. นางวัน บุตรโคตร	๗๓. นางสาวท สิมศิริวัฒน์
๒๒. นางพิมพ์พา หลักบุญ	๔๘. นายถวิลยรรยง พิมพ์วัน	๗๔. นายสมหวัง กุลพัฒน์
๒๓. นายสมัย ราชเจริญ	๔๙. นางทองม้วน ชันติวงษ์	๗๕. นางสาววย สมาลัย
๒๔. นายบุญเสียง ชนงาม	๕๐. นายอุทัย อิน้อย	๗๖. นางลัดดาวัลย์ มาลี
๒๕. นางสาวพร สมัด	๕๑. นางสาว ชูเลิศ	๗๗. นายสาคร ช่วยบุญ
๒๖. นางสาวท ชันติวงษ์	๕๒. นางบัวพันธ์ คงช่วย	๗๘. นายเหลี่ยม ไพพันธุ์



# รายชื่อครัวเรือนพอเพียงอาสา

๗๘. นางน้อย พิมพ์วัน  
๘๐. นายคารวเรือง เมืองจันทร์  
๘๑. นายกลม พิมพ์วัน  
๘๒. นายไสย ชันคิวงค์  
๘๓. นายสมชาย ชัยฤทธิ  
๘๔. นายทองสุข อุดม  
๘๕. นายวิเชียร ผู้มีสิทธิ์  
๘๖. นายบุญยัง พิมพ์พันธ์  
๘๗. นางบังอร ชนงาม  
๘๘. นางเพ็ญนภา หลักบุญ  
๘๙. นางบังอร บุญศรี  
๙๐. นายหล่อน จันทรักดิ์  
๙๑. นางบัวเรือน นาทาบำรุง  
๙๒. นายไสว หล้าตัน  
๙๓. นายสมบัติ นันทวงศ์  
๙๔. นายประสาน ชันคิวงค์  
๙๕. นายบุญจันทร์ ไสงาม  
๙๖. นางนา พันธุ์สง่า  
๙๗. นายเหลี่ยม ศรีมูล  
๙๘. นางนวล หมู่ทอง  
๙๙. นางหนูพร ยงยศ  
๑๐๐. นางสาวบุญ ชันคิวงค์

๑๐๑. นางเต็ม วุฒิยา  
๑๐๒. นางศิวพร ผาเงิน  
๑๐๓. นางอุทัย วิลัยใส  
๑๐๔. นายเหรียญ มูลบุตร  
๑๐๕. นายพิบูล สมศรี  
๑๐๖. นายอ่อน มะลิ  
๑๐๗. นายสุพรรณ จันทรเพ็ง  
๑๐๘. นางสุข ภัคดี  
๑๐๙. นายวันชัย สมศรี  
๑๑๐. นางสาวบัว ภัคดี  
๑๑๑. นายทองใส โพธิ์ศรี  
๑๑๒. นายสุนทร ไชยโคตร  
๑๑๓. นายอนุรักษ์ ภัคดี  
๑๑๔. นางศรีสุข บุตรเพชร  
๑๑๕. นายเกษม สุทธปัญญา  
๑๑๖. นางสมบัติ แก้ววงศ์  
๑๑๗. นายบุญเลิศ ห้วยจันทร์  
๑๑๘. นายจир จันทร  
๑๑๙. นางสาวท บุญยิ่ง  
๑๒๐. นางพรประจักษ์ พิมพ์นันท  
๑๒๑. นายแสง ศรีรอง  
๑๒๒. นายสมบูรณ์ พิลัย

๑๒๓. นางบุญมาก วงศ์งาม  
๑๒๔. นายบัวทอง เทพบุตร  
๑๒๕. นายหมั่น หลักสกุล  
๑๒๖. นายเจริญ วันประเสริฐ  
๑๒๗. นายบุญเหลือ หลักสกุล  
๑๒๘. นายเพียร สมาลัย  
๑๒๙. นายสมชาย แก้วศิลา  
๑๓๐. นายวิรุณ ศรีค้ำ  
๑๓๑. นางขันทอง วงศ์งาม  
๑๓๒. นายคุณ หลักสกุล  
๑๓๓. นายเจริญ ภูเคช  
๑๓๔. นางน้อย วันประเสริฐ  
๑๓๕. นายจำลอง วงศ์งาม  
๑๓๖. นายเวียง พิมพ์พันธ์  
๑๓๗. นางเทวี พิมพ์วัน  
๑๓๘. นางพนมณี พลอาจ  
๑๓๙. นายประหยัด โสภาค  
๑๔๐. นายทองเลื่อน พิมพ์วัน  
๑๔๑. นายเทียม สมาลัย  
๑๔๒. นายทองพูน ไชยสุข  
๑๔๓. นางรัตนา ปัญญา  
๑๔๔. นายไสว พรหมโสภา

๑๔๕. นายเสมียน ชันคิวงค์  
๑๔๖. นายมอญ จำปาทิพย์  
๑๔๗. นายบุญศรี ชูเลิศ  
๑๔๘. นายมะลิ ชินศรี  
๑๔๙. นางไพจิตร แก้ววงศ์  
๑๕๐. นายจำลอง วงศ์งาม  
๑๕๑. นางอัมพรสินธ์ บุญเล็ง  
๑๕๒. นายเฉยีน ผาทอง  
๑๕๓. นางแหวน วงศ์งาม  
๑๕๔. นางบุญจันทร์ ชินศรี  
๑๕๕. นางบุญมี เคนคำ  
๑๕๖. นายเทียม สาธุสันต์  
๑๕๗. นายสมหมาย ชูเลิศ  
๑๕๘. นายสุริยงค์ บุรมย์  
๑๕๙. นายจันทร์ ไต่ะสิงห์  
๑๖๐. นายประสิทธิ์ จันทะนาม  
๑๖๑. นางอุไรวรรณ อุ่นอบ

๑๖๒. นายนำพล วงศ์สุพรรณ  
๑๖๓. นายถวิล สุขใจ  
๑๖๔. นายช่อ คุณสาร  
๑๖๕. นางอรพิน ทะเลลำ  
๑๖๖. นายจันทา ศรีทธานุ  
๑๖๗. นายวิรัตน์ ยานนท์  
๑๖๘. นางหนูน้อย บุตรเพชร  
๑๖๙. นางอุไร มะโนรัตน์  
๑๗๐. นายบุญเลิศ พรหมบุตร  
๑๗๑. นางกลม ชันคิวงค์  
๑๗๒. นางเกษร บุญมา  
๑๗๓. นางบัวภา พิมพ์ศรี  
๑๗๔. นางบุญเกิด สมพงษ์  
๑๗๕. นางสาวอัจฉรา มะโนรัตน์  
๑๗๖. นางบุญมี สังข์สา  
๑๗๗. นายลี แจ่มแจ้ง

## ทีมงานภาคสนาม ปตท.

เจ้าหน้าที่ประจำตำบล	นางสาวสุวัลยา ไต่ะสิงห์
เจ้าหน้าที่ประจำภาค	นางสาวสุปราณี ทับสกุล
ที่ปรึกษาภาค	นายวีระ นิจไตรรัตน์





บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)  
๕๕๕ ถนนวิภาวดีรังสิต จตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐  
โทร. ๖๖(๐)-๒๕๓๗-๒๐๐๐  
[www.pttplc.com](http://www.pttplc.com)